

ze svých slov vědecké teorie a politické ideologie, jimiž čelíme – tu úspěšně a tu neúspěšně – tajemnému běhu světa a jimiž tento běh – tu úspěšně a tu neúspěšně – ovlivňujeme.

(Václav Havel)

Potřeba dekonstrukce, k níž soudobé sociální myslitelé vede jejich akademický výcvik, je až patologická: když vidí, že se američtí Indiáni snaží vystavět svou moderní identitu na výběrové interpretaci své tradice jako identitu přátel a ochránců Země a všeho tvorstva, řeknou, že si to namlouvají. Lze mluvit ještě škodoliběji a cyničtěji? Stejně tak Čechům svého času namlouval Palacký, Havlíček a Masaryk, že jsou dědici husitů. Jejich kvazirealistické pozitivistické kritiky odbyl svého času Ferdinand Peroutka přesným postřehem: Masarykovy omyly byly charakteru národa mnohem prospěšnější než Pekařovy pravdy.

(Jakub Patočka

in Jerry Mander: V nepřítomnosti posvátného)

Kdo zhrdá životem svým, je pánem života cizího.

(Lucius Annaeus Seneca)

Bud' předpokládáme, že je marné všechno úsilí, které nevede přímo ke zmenšení bídy a utrpení -materiální nouze lidstva, a v tom případě je správné rovnu začít zápasit, stát se revolucionářem – myslím to doslova, jako Che Guevara, nebo soudíme, že vývoj druhu je velmi složitý, takže i potřeby, které se vynořují, vynořují se jaksí ve fázích, ale i to

zdánlivě ještě exkluzivní zůstává ve spojení a nějak proměňuje to, co pokládáme za běžné. Pokud se někdo nevěnuje okamžité, bezprostředně pojaté politické akci, pak bez ohledu na vyznávaný druh humanismu předpokládá, že krom potřeb materiálních existují i jiné. A pak samozřejmě musí předpokládat, že i okruhy těch jiných potřeb jsou různé. Kde je relativní blahobyť – říkám relativní – nemyslím bohatství, ale třeba že někde už lidé netrpí hladu, tam se začínají vynořovat potřeby, které mohou být zprvu schované pod pseudonymem zájmu o divadlo, film, televizní obrázky atd., mohou mít velmi rozmanité vzezření. Ale zpoza těch zájmů se klube elementární a podstatná potřeba nevypočítavého, neužitého obcování. Protože užitek život je zapřažený do žentouru, do zápasu o existenci.

(Jerzy Grotowski, přel. Jana Pilátová)

Na počátku všeho je slovo.

Je to zázrak, kterému vděčíme za to, že jsme lidmi. Ale je to zároveň nástraha, zkouška, lest a test.

Větší možná, než se může zdát vám, kteří žijete v podmínkách velké svobody slova, tedy v poměrech, kde na slovech zdánlivě tolik nezáleží.

Záleží na nich.

Záleží na nich všude.

(Václav Havel)

Ukolíbanka

*Drobný příspěvek
k boji o záchranu světa.*

Chuck Palahniuk
překlad: Richard Podaný
TEÁTR VAŠTAR

Osoby a obsazení:

Carl Streator Pavel Brenkus j.h.
Helen Hoover Boyleová Jana Wertigová
Mona Sabbatová Martina Šimánková j.h.
Ústřice Jan Hůzl j.h.
Everyman Michal Ston
Moderátorka 1, Moderátorka 2,
Doktorka Sára Hana Stonová Prančlová
Luci Olga Prančlová j.h.

Koncepce, režie, výprava Michal Ston
 Asistent režie Jana Wertigová
 Hudba Martin Überall a Aplikace,
 Harry Caddahan
 Realizace scény Jan Pírgl st.
 Světlo Jan Strnad
 Zvuk Olga Prančlová

4. premiéra Teátru Vaštar (11. 4. 2015)

Charles Michael „Chuck“ Palahniuk (21.2. 1962)

Americký spisovatel. Vystudoval žurnalistiku na Oregonské univerzitě. Krátce se živil jako novinář, posléze pracoval jako mechanik dieselových motorů. Byl dobrovolníkem v centru pro bezdomovce a v hospici.

Hned první Palahniukova vydaná kniha *Fihgt Club* (1996) se setkala s úspěchem u čtenářů i odborné veřejnosti. Přízní čtenářů jsou zahrnuty všechny další spisovatelovy prózy. Kniha *Lullaby* vyšla v roce 2002, v českém překladu potom v roce 2005.

V Česku vyšla většina Palahniukova dosavadního díla, a to v nakladatelství Odeon a v překladu Richarda Podaného (*Klub rváčů* vyšel v letech 2000 a 2005 také v nakladatelství Volvox Globator v překladu Jindřicha Mandřáka).

(Wikipedia)

Na počátku bylo slovo, praví se na první stránce jedné z nejdůležitějších knih, které známe. V té knize to znamená, že zdrojem veškerého stvoření je Slovo Boží. Neplatí to však, přeneseně, i o veškerém konání lidském? Není to snad i v našem případě slovo, které je nejvlastnějším zdrojem toho, čím jsme, ba samotným základem toho způsobu vesmírného bytí, kterému říkáme člověk? Duch, lidská duše, naše sebeuvědomění, schopnost zobecňovat a myslet v pojmech, chápat svět jako svět (a ne jen jako své okolí), a posléze i naše schopnost vědět, že umřeme, a přesto žít – není to všechno snad zprostředkováno, či přímo tvořeno také slovem?

Je-li Slovo Boží zdrojem veškerého Božího stvoření, pak ta část tohoto stvoření, kterou představuje lidské plémě, je sama sebou jen dík jinému Božímu zázraku, totiž zázraku lidského slova. A je-li tento zázrak klíčem k dějinám člověka, pak je zároveň i klíčem k dějinám, společnosti, ba možná že je tím prvním jen proto, že je tím druhým; kdyby totiž slovo nebylo druhem komunikace mezi dvěma či více lidskými „já“, nebylo by asi vůbec.

To všechno nějakým způsobem vlastně odvdždycky víme nebo aspoň tušíme; pocit zvláštního významu a váhy slova je v povědomí lidstva zřejmě od nepaměti přítomen.

Ale nejen to: díky zázraku slova víme asi lépe než ostatní živočichové, že toho ve skutečnosti víme velmi málo, totiž že existuje tajemství. Tváří v tvář tomuto tajemství – a cítíce zároveň onu pro nás téměř konstitutivní moc slova – pokoušíme se od nepaměti oslovit to, co je nám tímto tajemstvím zahalené, a svým slovem to ovlivnit. Jako věřící se modlíme k Bohu, jako magici vyvoláváme či zaklínáme duchy a zkusíme tak svým slovem zasahovat do přírodních i lidských dějů, jako příslušníci novověké civilizace – ať už věřící, či nevěřící – skládáme